

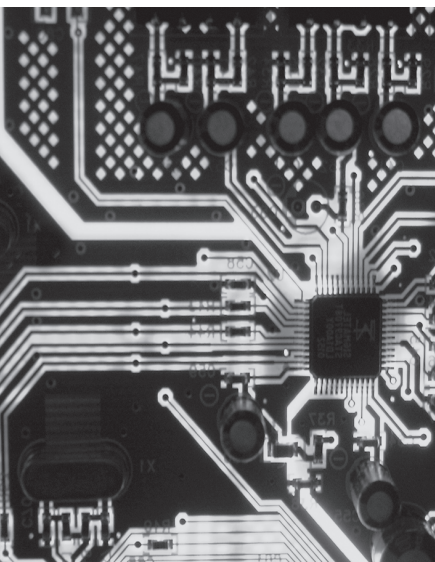
Af Camelia Elias, Lektor, Institut for Kultur og Identitet

Som Niels Jørgensen for nylig har redegjort for i sit indlæg i RUCnyt, er der planer om en fjerde basisuddannelse på RUC, og der diskuteres i øjeblikket i en arbejdsgruppe, hvilken fagsammensætning den ny basis skal have. De givne parametre er, at studiet skal fokusere på teknologi, og at det udover en analytisk dimension også skal have en praksisdel, hvor man arbejder med design og konstruktion. Derudover er der lagt op til, at videnskabsteori og filosofi skal have en central placering i studiet, mens det virker mindre klart hvilke øvrige humanistiske fag og discipliner, man vil integrere. Fra Institut for Kultur og Identitets side har enkelte medarbejdere rejst spørgsmålet om kulturfagenes rolle i den nye basiskonstruktion, og dette indlæg er ment som en tematisering af nødvendigheden af disse fag i en tværfaglig basisuddannelse.

Modsætningen mellem videnskab og humaniora

Forholdet mellem teknologi og humanistisk tænkning er naturligvis ikke noget nyt problemfelt. Man kan tænke tilbage på debatten om 'the two cultures' som C. P. Snow og F. R. Leavis udkæmpede i slutningen af 1950'erne, og som omhandlede Snows bekymring for den nye type af intellektuelles manglende grundviden om den videnskabelige tilgang til den fysiske verden, og det deraf følgende særdeles mangelfulde ordforråd om videnskab og teknik, som Snow mente at kunne konstatere i både den humanvidenskabelige og den brede kulturintellektuelle diskurs.

To årtier senere kom dikotomien mellem videnskab og humaniora op igen, denne gang som en konflikt mellem narrativ og videnskabelig erfaring, formidling og viden. Jean-Francois Lyotard anfører i sit nøgleskrift *The*

Humtek:

Hvilken type humaniora skal der puttes i?

Videnskabsteori skal spille en stor rolle på det nye basisstudium, og det samme skal teknologi og design, men hvilken rolle skal kulturfagene have?

Postmodern Condition at videnskabelig indsigt altid tidligere har kunnet klare sig uden diskursiv legitimering ved en simpel henvisning til fakta (og sin egen 'videnskabelighed'), mens narrativ viden har været anset for en primitiv form for indsigt, transmitteret fra generation til generation af hulemænd samlet omkring lejrbålet, hvor vidensdeling om meningen med livet er foregået på en decideret *low-tech* facon. Lyotard påpeger efterfølgende, at det reelt er narratiseringen af den videnskabelige indsigt, der legitimerer vores tro på fremskridtet og de politiske og etiske valg, vi træffer om hvilken form for videnskab, der skal nyde fremme. Uden narrativ legitimering vil videnskaben aldrig kunne formidles og populariseres og følgelig heller aldrig politiseres og finansieres.

Letsindig omgang med vidensformidling

I midthalvfemserne blomstrede Snow-debat-ten op igen i en ny radikaliseret form, da fysikeren Alan Sokal provokerede især den socialkonstruktivistiske del af samfunds- og humanvidenskaberne ved at skrive en fupartikel og få den publiceret i et højprofileret tidsskrift, *Social Text*. Sokals pointe var, at mange ledende intellektuelle, især visse franske filosoffer, omgikkes letsindigt med den videnskabelige diskurs, som disse formastelige (de)konstruktivister tillod sig at betragte som lige så fyldt med metaforisk sprogbrug som enhver anden tekst. Dette var de facto tredje runde i legitimeringskampen omkring den videnskabelige vidensformidling.

Ud fra et kulturvidenskabeligt synspunkt kan en sådan forhistorie dårligt negligeres, når man taler om et humanistisk bidrag til en uddannelse som Humtek. Derfor er det godt, at filosofferne er med til at bygge den op – men netop derfor ville det også være godt at have et kulturanthropologisk og semiotisk syn på tingene repræsenteret i uddannelsen. Den 'cultural studies' forskningstradition

som kommer ind i billedet her, vil netop give studerende en mulighed for at forstå, at teknologi ikke blot er genstande, men også en diskurs om genstandens brugbarhed og betydning. Kultursemiotikken vil kunne tilbyde læseprotokoller, der kan give en forståelse for designets tilblivelse og det interface, der uundgåeligt vil findes mellem teknologi og menneske. Medieteorier og mediestudier vil kunne belyse forholdet mellem den teknologi, der bærer indholdet, og indholdets konstante teknologideterminerede forandring.

Opgøret mellem maskinstormerne og teknologikulturen

Kommer kulturforståelsesdimensionen ikke med på en central plads i Humtek, risikerer vi på RUC at bidrage til den fortsatte kamp mellem de to kulturers legitimitet. Lad os i stedet bidrage til at beskrive denne kamp som diskursiv og ideologisk i den gode marxistiske forstand. For nogle få måneder siden cirkulerede en *viral video* mellem kollegerne, og den kan stadig ses på YouTube. Videoen er oprindeligt en norsk sketch, (*Medieval*) *Helpdesk*. Munken Ansgar har, som vi alle af og til oplever det, problemer med ny teknologi – i hans tilfælde det nyopfundne lagermedium, bogen. Hans problem er enkelt men fundamentalt: Han kan ikke åbne teksten. Da han er vant til skriftruller, er det for ham eksotisk, at det ikke er lige meget hvilken side man forsøger at åbne bogen fra: Rygbindet (bad idea!) eller forkanten. Ligeledes har han problemer med at forstå ideen om, at man 'bladrer' frem og tilbage i det nye medium, og han er tillige dybt bekymret for om teksten nu ikke vil forsvinde, når han lukker bogen i... Heldigvis er der hjælp at få fra 'Helpdesk', som har en medarbejder på vej, der lærer Ansgar alt om at bladde, gemme og lukke sit dokument.

Som humanister kender vi typerne: Alle institutter har gamle nisser der er utrygge ved enhver teknologisk landvinding, ligesom

ethvert institut har tek-medarbejdere, der engang imellem må tage sig i at rulle med øjnene, når en gammel-humanist genfinder sin ungdoms persona som maskinstormer og udtrykker foragt for alt det nymodens skidt, som kun er opfundet af Microsoft for at gøre Bill Gates rigere, mens sandheden for tek-supporteren selvfølgelig er, at al teknologi er transparent, lavet for det fælles bedste og i øvrigt dybest set det mest tidsbesparende tiltag siden opfindelsen af den dybe tallerken. Enhver semesterintroduktion på det kommende Humtek kunne passende indeholde en afspilning af *Helpdesk* som starten på en kritisk diskurs om stereotyper og fjendebilleder de to kulturer imellem.

Kulturteori vil gøre Humtek til cutting edge

Feltet kultur- og teknologiteori, som er i rivende udvikling i mange lande, og som bringer cultural studies, medievidenskab, semiotik, religionsvidenskab, filosofi og litteraturteori sammen i en ny hybrid, bør stå centralt i det første år af Humtek. Figurer som mediefilosoffen Mark C. Taylor (forfatter til bl.a. *The Moment of Complexity*, 2003), litteratur og kulturanalytikeren Katherine Hayles (*My Mother Was a Computer*, 2005) og kulturfilosoffen Gray Kochhar-Lindgren (*Technologies*, 2005) har allerede taget store skridt henimod at placere det humanistiske og konstruktivistiske videnskabssyn centralt i feltet. Disse titler og genstandsfelter er mere fremadrettede end de eksempler Humtek-arbejdsgruppen hidtil er kommet frem til, såsom Carl Mitchams gamle 1994 sag *Thinking through Technology*, der ganske vist bugner med referencer til literære og kulturelle tekster, men ikke vover sig nærmere vores tid end den romantiske periode. Skal vi ikke på RUC turde være lidt mere samtidige og lidt mere *cutting edge*? Og lad os få kulturfagene ind, hvor de hører hjemme på det kommende Humtek!